

M A G Y A R K U R I R.

Indült Bécsből, Pénteken, Május' 18-dikán, 1827.

Nagy Britannia.

Mikor az új Ministériumnak felállítása munkába vétetett, legelőbb is felettebb magára vonta a' közönség' figyelmit a' Canning és H. Wellington között folyt levelezés, melly ennyiben állott:

Canning Úr Wellington Herceghez: — „

„Külső Ministériumi Cancellária. Apr. 10-kén 1827-ben, estve 6 órakor.

„Kedves Herczeg Wellington! Ő Felsége egy audientzián, honnét éppen most jövök, olly parantsolatot adni méltóztatott kegyelmesen, hogy terjeszsek a' Ministériumnak új öszszerkesztésére nézve egy jóvallatot ő F.ge' elejibe. Ezen parantsolatnak végrehajtásában mind kívánságom mind a' Felség eránt való kötelességem hozzák magokkal, hogy azon alapos gondolkodáshoz tarttsam magamat, melly a' (volt Főminister) Lord Liverpool kormányozásának illy sok időig mérték sinor gyanánt szolgált. Alig tartom szükségesnek fel is hozni, melly nagyon fontos legyen ezen plánumnak végrehajtására nézve, hogy Uraságod a' Kabinétnek folyvást tagja maradjon. Kedves Herczeg, Nagyságodnak mindenkori alázatos kész szolgálja. Aláírta: — „

„Canning.

Herczeg Wellington Canning Úrhoz: — „

„London Apr. 10-kén 1827-ben. Kedves Canning úr! Az Úrnak ma estve írott

levelét vettem, melyben jelenti, hogy ő F.ge olly kívánságot nyilatkoztatott, hogy a' Ministériumnak új öszszerkeztetésére nézve az úr terjeszsen egy jóvallatot ő Felsége' elejibe, és hogy az Úr' célzása ezen Felséges Rendelésnek végrehajtásában az legyen, hogy a' Lord Liverpool kormányozásának illy sok időig mérték sinor képpen szolgált alapos gondolkodáshoz fogja magát tartani. Hathatósan kívánok ő Felségének, úgy, mint eddig történt, a' Kabinétben 's ugyan azon Collégákkal együtt szolgálni. De még is, elébb hogy sem az Úrnak lekötelező ajánlására váloszt adhatnék, tudni kívánom, ki legyen az a' Személy, kit az Úr a' Felségnek a'-végre ajánlani szándékszik, hogy Főministerré neveztessek. Kedves Canning Úr, az Úrnak mindenkori egyenes indulatú kész szolgálja. Aláírta: — „

„Wellington.

Canning Úr Wellington Herceghez: — „

„Külső Ministériumi Cancellaria. Apr. 11-dikén, 1827-ben.

„Kedves Herczeg Wellington! Közönségesen bévétetett dolognak tartottam, hogy a' Király egy új Ministériumnak elintézését szokás szerént azon személyre bizza, kit azon Ministériumnak Fejévé akar tenni: ez az oka, hogy tegnap, midőn Uraságodat arról tudósítottam, hogy ő Felségétől ezen munka rám bízott volna, nem jutott eszembe is az, hogy tudósításomhoz azt is hozzá tegyem, hogy ő K. Fel-

sége a' jelenlévő esetben se szándékszik eltávozni azon szokott módtól, mellyet illy környülállások között követni szokott. Sajnálom, hogy ezen váloszommal néhány órákig Uraságodat várokozttatnom kellett, de nem tselekedhettem különben, mivel hogy a' dolognak tulajdonsága kívánta tőlem, hogy váloszomat ne küldjem által Uraságodhoz addig, míg azt, az Uraságod' hozzám küldött levelével együtt a' Felségnek meg nem mutattam. Kedves Herczeg Wellington, Nagyságodnak mindenkori egyenes indulatú kész szolgája: — „

„Canning.

Herczeg Wellington Canning
Úrhoz: — „

„London Apr. 11-dikén, 1827-ben. Kedves Canning Úr! Az Úr' mai írását vettem. En azt, a' mellyet az Úr tegnap este küldött hozzám, nem úgy értettem, mint azt az Úr nekem ma magyarázza. Magától hallottam vala az Úrtól, hogy a' Ministériumnak más elintéztetését vette célba 's nem gondoltam, hogy az a' szokás, melyre az Úr czítál olly megváltozhatatlan legyen, hogy nekem elegendő indító okúl szolgáljon arra, hogy az Úr' levelének olly magyarázatot adjak, a' melly, gondolatom szerént abban fel nem találtathatott, vagy abban ki nem fejeztetett. Reménlem, hogy semmi kedvetlenséget nem okoztam az Úr'nak ezen váloszlási késedelmezésemmel, mint hogy, mint bizonyossá tehetem az Urat, ez, egyedül tsak azon kívánság által okoztatott, hogy egy olly módot találhatnék-fel, melly nekem eddig volt Collégáimmal együtt maradni megengedhetné. —

„Tiszta szívvel ohajtottam, hogy magamat meggyőzhessem a'-felől, hogy az Úr' Administrátziójának az Úr legjobb czélzaival, valóságosan a' Lord Liverpool gondolkodása szolgálna fundamentomos alapúl; hogy az, általjában ezen néző pontról tekintődhetne, hogy elég erővel birna

arra, hogy minden nehézségeket a' Királynak megelégedésére szolgáló módon igazithasson-el; és hogy végezetre az Úr' Administrátziója az Ország' közönséges jóvára szolgálhatna. —

„Hanem mint hogy engem' az a' meggyőződés vezérel, hogy az eddig fennállott alapok, bizontalan jövődöre nézve féretettek; hogy minden ezután elévétetődő eszközeink az Országlószéknek szokott pártfogójától bizodalmatlankodással tekintődhetnek; hogy én e'-képpen a' Kabinétben semmi jót nem tehetek; és hogy én végezetre egy olly időben kénytelenitődhetnék kilépni a' Ministériumból, mikor az én attól való elválásom a' Király' szolgálatjának ártalmasabb lehetne, mint most lehet: erre nézve kérem az Urat, terjeszse elejibe ő Felségének ezen kérelmemet, hogy engem' a' Kabinét béli szolgálat alól oldozzon-fel. Kedves Canning Úr, mindenkori egyenes indulatú kész szolgája. Aláírta: — „

„Wellington.

Már azon beszédek közzül is illő lesz legalább kivonásban felhordani némelleyeket, melleyeket részint a' kilépett, részint a' most belépett Ministerek, részint az új Oppozitziós tagok, az Alsó Házban Május' 1-ső, a' Felsőben Május' 2-dik napjain tartottak a' magok indító okaikról:

Herczeg Wellington: — „Neki, úgy mond nem czélza a' Catholikusok' ügyét illető kérdésre kibotsátkozni, sem pedig a' maga vélekedését az új Ministériumról kimondani. Ő tsak egyedül azon rágalmazásokat akarja megczáfolni, mellyeket felőlle az Ujságlevelek elhíreltek. Két pontok a' Herczeg' beszédének tárgyai, mellyekről a' Lordok előtt kinyilatkoztatá magát; egyik tárgy a' volt, hogy mi okon lépett-ki a' Ministériumból, másik, hogy miért mondott-le a' Generálissimuságról is.

„A Király egy olly embert akart tenni a maga Országlószékének Kormányozójává, kibe tellyes bizodalmat helyheztethesse, és a ki alkalmas volna arra, hogy az Ország politikáját a Felség gondolkodásával megegyeztetve kormányozni tudja. De tegyük-fel mostanában, hogy ezen Személy egy tárgyra nézve, melyben én a Királlyal tellyes megegyezésben volnék, nem volna véllem egy vélekedésben, úgy ez a környülállás engem tellyesen megátolna abban, hogy ezen Személynek (Canning úrnak) plánumát olly nyilvánosan és olly hathatósan elé-segithessem, mint azt a Fő Minister és az ő Collégáji között való öszszetsatolódás megkíváná.

„Könnyű azt mondani, hogy a Canning úr Ministeriumának a Lord Liverpool Ministeriuma nyomán kell járni. De én tagadom ezt, és azt erőssítem, hogy ezen két Ministerségek egymással tellyesen ellenkező dolgok. Jól tudjuk azt, hogy Canning úr és sok más alkalmas emberek semmit úgy nem ohajtanak, mint, hogy a törvényt egy tárgyra nézve megváltoztathassák, melly tárgy az ő politikájoknak legnyilvánosabb pontját teszi. Azt vetik szememre, hogy elhagytam Fejedelmemet: igen, de az én Fejedelmem olly Személyt nevezett Fő Ministerré, kivel én megegyezésben nem dolgozhattam volna. Engem azzal is vádolnak, hogy a Felség ellen fenyegetődztem volna; holott, kik Király ő Felségét esmérik, jól tudják azt, hogy ez, tsupa lehetetlenség, mert ő Felsége senkitől semmi fenyegetődzést el nem tűrne.

„Azt is hányják szememre, hogy magam akartam volna Fő Minister lenni. Erre azt felelem, hogy én azon állapotrol, melyben egész életemet töltöttem, soha el nem felejtkeztem, és hogy én éppen ezen állapotban emeltem-fel magamat a ditsőségnek egy bizonyos pontjára; ámbár, ha illy kifejezéssel élek is, hogy magam emel-

tem-fel magamat, azon nemes segedelemről éppen ei nem felejtkeztem, mellyet körülöttem lévő barátaimban találtam; és hogy azon derék katonáknak Hősi bátorságaikat 's iparkodásaikat is elfelejteném, kiket a tsatázó mezőkön vezérteni szerentsém volt; és hogy végezetre azon megkülönböztetett jutalmakat is, mellyeket Fejedelmemtől vettem 's a mellyek tulajdon érdemeimet sokkal fellyül haladják elfelejtetem volna 's elfelejteném. Ámbár mind ezeket eszembe forgatom is, tsakugyan még is elmondhatom én azt, hogy magam emeltem-fel magamat, mint hogy Fejedelmem illy nagy megjutalmazásainak soha tárgya nem lehettem volna, ha hazámnak valamely szolgálatokat nem tettem volna. Ugyan tehát képzelheti-é azt egy józan okossaggal bíró ember, hogy én a legfőbb katonai póltzot, melly nekem módot szolgáltatott arra, hogy az alattam szolgáló érdemes embereket feljebb mozdítsam 's őket a Monarkha' kegyelmébe ajánljam, elhagyjam azért, hogy egy olly hívatalt váloljak magamra, melynek magamra nézve éppen olly ditsőség nélkül, mint az Országra nézve pedig minden kielégítés nélkül felelhettem volna meg, mint hogy én azon sok féle tárgyakat, mellyek ezen új hívatásban magokat előmbe adhatták volna, sem a tárgyak természetével sem egy Fő Ministeri állapottal megegyezőleg, nem tudtam volna vitatni.

„Olly bizodalom táplál, hogy ezen Ház, részrehajlás nélkül fog ítéletet tenni tselekedetemről, annyival is inkább, hogy nem emlékezem, hogy Minister-Collégáim között, kikkel ezen tárgy felől beszéltem, 's általjában más se találtatott senki, a ki kételkedés nélkül ki ne mondotta volna, hogy mit kellessék tennem, minden kivétel nélkül mindenek azt mondoták, hogy olly környülállások közzé legyek helyheztetve, mellyek engem kényszerítenek kilépni a Király Kabinétjéből. —

„Mi (kik t. i. kiléptünk) azzal is vádoltattunk, hogy össze esküdtünk volna a' Korona' határozásainak meggátolására. Az én nemes barátom (Lord Bexley) azok közzé tartozik, kik véllem egy időben küldötték-bé a' magok lemondását, ámbár ő azóta ismét rávétetett a' Minisztériumba való visszalépésre (itt némelyek halljunkot kiáltottak; mások halatáltak). Mindenek' hallatára meghívom ezen nemes Lordot, hogy mondja-meg, fordúlt-e köztünk valami e'-féle összebeszélés elé? Ezen vádnak még fundamentoma se lehet, a'-nélkül, hogy az, őtet is úgy ne illesse, mint minket másokat. Én egy pillantatig se késedelmezek ezen vádat leggyalázatosabb hazugságnak nyilatkoztatni.

„Én letettem az armádánál a' Generalissimusságot, mint hogy mint fő vezérnek szüntelenül való összeütközésben kellett volna lennem a' Korona' Ministereivel. Az armáda' intézeteiben 's az ezt illető szolgálatnál semmi változások elé nem fordulhatnak 's végre nem hajtathatnak, azon jó egyetértés 's szíves egy-kézredolgozás nélkül, mellyet én a' magam hivatalomban a' mostani Minisztériumtól tellyességgel nem remélhettem volna. Tudja ezen Ház: hogy az armádának legfőbb kormányoztatása, a' Kabinéttól függ; hogy azon armáda, melly most Portugalliában táboroz, mint a' Király' Tanácsosai meghatározzák, vagy ott maradhat vagy visszajöhet; és hogy akár hol találtassanak a' mi fegyveres sergeink, azoknak elejikke semmi oly rendelést nem lehet adni, melly a' Korona' számadással tartozó Ministereinek célzásaikkal ellenkezne. Következés képpen egy oly Minisztérium mellett, mint a'-millyent most felállítottak, megfelelhettek volna-é én a' magam kötelességemnek oly módon, mint egy jó Tiszthez illett volna? Követhettem volna-é én illy Minister-Collégákkal az előttem volt Fő Méltó-

ságú Generalissimusnak (a' Jorki Herczegnek) nyomdokait, mellyet tselekedni külföldben kevélységemre szolgált. Meggyőződött vagyok a'-felől, 's ezen meggyőződés megnyugtatósomra szolgál, hogy, ha ezen K. Princz most még élt 's az armádának Fő Vezére lett volna, ő is éppen úgy tselekedett volna, mint én tselekedtem. —

„A' mi Canning úrnak leveleit illeti, nekem jusom lehetett az ő első levelére való válaszómban azt kérdezni, hogy ki leszen a' Fő Minister, mint hogy az ő levelében e'-felől semmi szó nem volt. Meg kell jegyezmem, hogy nékem az előtt ezen Urral találkozásom lévén, ő nékem azt mondtta, hogy a' Felsőnek egyik plánuma a' volna, hogy a' Kintstár' eddig volt Cancellariusát, Robinson urat nevezze Kintstár' Első Lordjává, 's azt tette hozzá Canning úr, hogy ezen eszköz jó lenne arra, hogy a' Minisztériumot együtt meg lehessen tartani: de a'-melyre én azt feleltem meggyőződéssel, hogy nem lehetne oly plánomot kigondolni, melly által a' feltett cél, t. i. hogy a' Minisztérium' tagjait együtt meg lehessen tartani, kevesebbé lehessen elérni, mint ez által. Ha én ezen együtt való beszélgetést a' Canning úr első levelével egybe teszem, tellyes okkal gondolhattam, hogy akkor, midőn ezen levelet írta, ő még nem volt Fő Minister.“

Példákat is többeket hordott-fel H. Wellington annak megmutatására, hogy abból hogy a' Király a' Minisztériumnak új rendbeszedését valamellyik Ministerre bízta, még nem következett az, hogy őtet ez által Fő Ministerré is nevezte volna, következés képpen Canning úr felelhettek volna a' H. Wellington első levelére, jót vagy rosszat röviden, a'-nélkül, hogy a' dolgot a' Király' elejibe vigye. — „Átaljában vévén a' dolgot (így szoll H. Wel-

lington, nagyon rossz az, hogy nékem az én tselekedetemért most tesznek szemrehányást.“

A' H. Wellington' ügyéről még meg lehet sőt szükség is megjegyezni, hogy azt erősítvén a' Timeslevelek, hogy a' kilépett Ministerek között csak az egy H. Wellington nem jelent volna meg a' Királynál, hogy elbocsátását, a' bévett rendtartás szerént az ő F. ge kezéből fogadja-el, erre azt mondja a' Londoni Kurír, hogy e' nem igaz, mint hogy Herczeg Wellington, mikor a' Királytól az audientziáról kiment, egyenesen a' maga Cancelláriájába menvén, ekkor és ott diktálta a' maga Adjutánsának ezen levelet: — „Horse-Guard Apr. 30-dikán 1827-ben. Ámbár Feldmarschall Herczeg Wellington szükségesnek tartotta a' maga elbocsátását, mint az armáda' Fő vezére, a' Király' lábai elejibe letenni, mindazáltal kéri a' Generálisokat, Tiszteket, és Közembereket, engedjék meg neki, hogy tehesse bizonyossá őket a' felől, hogy ő azoknak betsülete és jóva' fenntartatása eránt ezután is gondoskodni fog. — „A' Herczeg' parantsolatjára alá írta: —
Tores Henri.“

Canning úr a' Fő Minister így beszélt Május' 1-ső napján az Alsó Házban: — „

„Nagyon hibázna ezen Ház, ha az én állapotomat kedvesnek és örvendetesnek tartaná, vagy ha azt reménlené, hogy teljes megelegedés következhet belőlle. Az ólta, hogy ezen Ministeri változásokat illető alkudozások elkezdődtek, szüntelen gyanította az én Collega uram (Peel úr) 's velle együtt én is, hogy ezekből az ő tökéletes elválása, adná Isten hogy csak egy ideig való elválása fogna következni. Én kértem a' Felséget, hogy ezen Házban némelly nyilatkoztatásokat tehessek ma a' Ministeri változásokra nézve folyt alkudo-

zások eránt, mellyek mentségemre szolgálhatnának. Meg is nyertem ezen engedelmet. —

„Bizonyossá teszem ezen Házat, hogy elejítől fogva eszembe vettem azon nehézségeket, mellyeket ezen változások magokkal fognának hozni a' Catholikusok' ügye miatt. Természet szerént való dolog, hogy én azt tanátsoltam a' Felségnek, hogy a' Ministeri változásokat ezen alap szerént, t. i. a' Catholikusok' ügye ellen intéztesse-el. De mitsoda indító okokból tettem én ezt? Ezen kérdésre akarok én most megfelelni: —

„Király ő Felsége egy levelet vett vala néhány hónapok előtt valakitől. Kitől? ezt én nyilvánosabban sem ki nem mondhatom se kimondani nem akarom (gondolni lehet, hogy Jork K. Herczegtől), melyben a' Felségnek a' tanátsoltatott, hogy a' maga Ministeriumában állitson egyetértést lábra, még pedig olly egyességet, melly meghatározott módon a' Catholikusok' kívánságaiknak megtagadásában álljon. Lord Liverpool, ki egykor hasonlóképpen illy levelet vett vala, nyilatkoztatást vett a' Királytól ezen tárgyra nézve, 's ő kijelentette ő Felségének, hogy ő (Lord Liverpool) ki az indító oka volt annak, hogy az alatta fennállott Ministerium olly tagokból állott, kik abban a' Catholikusok' ügyére nézve, két egymással ellenkező vélekedésben legyenek, soha nem fogna annak a' Ministeriumnak tagja maradni, melyben mind csak a' Catholikusok' ügyével ellenkező tagok lennének, és hogy ő nagyon bajos dolgoknak is tartaná egy illy Ministeriumnak láb-
raállitását. Mint hogy azonban Lord Liverpool egy illy Ministeriumnak formáltatását csak nehéznek, de nem lehetetlennek lenni nyilatkoztatta vala, azért én azt tanátsoltam a' Felségnek most, hogy egy olly Ministeriumot állitson-fel, mint a' hozzá érkezett levélben jóvalltatott. Miért

nem követte ő Felsége ezen jóvallatot, ezt én megmondani nem tudom.

„Midőn tehát kijelentetett, hogy egy illy Ministérium nem fog felállittatni, és midőn én a' Felségtől azon parantsolatot vettem, hogy olly alapos gondolkodással bíró Ministeriumot állítsak lábra, millyen a' L. Liverpoolé volt, én azt hittem, hogy csak olly Ministériumról lehet szó, melyben a' Catholikusok' ügyére nézve kétféle gondolkodású tagok találtathatnak. Hát már most, midőn ezen munka rám bízott vala, kinyilatkoztathatám-é én tulajdon magam, az által, hogy Fő Ministernek mást valakit ajánlottam, azt, hogy éppen a' Catholikusok' ügye eránt való gondolkodásomért nem lehetnék Fő Minister. Én nem tartok semmit a' szolgálatról; örömmel megvonom magamat a' földnek egyik legmeszszebb lévő szegletében: de úgy meggyaláznai magamat, hogy a' Catholikusok' ügyének megtagadását illető alapot, az által, hogy Fő Ministerré önként nem lettem, magam megerőssítsem, nem akartam. —

„Reménlem, megmenteltem ezen magyarázat által magamat azon vádtól, melyet Dawson úr vetett szememre, hogy lépésemet mértékletlen ditsősségszomjúzás vezérlette volna. Az a' vádja a' tisztelt Urnak nem igaz, hogy mind ollyan személyeket akartam volna bevinni a' Ministériumba, kik a' Catholikusok' ügyének megismért barátjai. Itt most elé fogom azt is adni, hogy mennyiben volt igazza a' tisztelt urnak:

„Én Ápril. 12 dikén a' Király' Kabinétjébe mentem, hogy olly jóvallatot tegyek, hogy az új Ministériumban mind maradjanak-meg az eddig volt Ministerek. Az én hibám volt-é az, hogy a' történeteknek valamelly nagyon különös öszszetalálkozása miatt, mert öszszebeszelésnek tellyességgel nem akarom nevezni a' dolgot — az én hibám volt-é az mondám,

hogy a' Király' Kabinétjében hat olly Ministerektől való lemondási-jelentést vettem, kik mindnyájan ellenzői voltak a' Catholikusok' kívánságának? — „Peel urnak azon megjegyzésére pedig, hogy a' Ministerek nem mind egyszersmind adták-bé a' magok lemondássokat, tsak azt felelem, hogy a' Kabinétből én magam vittem bé a' Királyhoz 4 lemondást, kettő pedig a' Kabinétben érkezett hozzám.

„Én megvallom, hogy az én Fő Ministerré lett neveztetésem, kedvező környülállás a' Catholikusok' ügyére nézve, 's éppen e' fogja azt okozni, hogy a' Ministériummal eddig ellenkezett rész ennekutána elésegéllője leszen a' Ministérium' célzásainak. A' mi pedig ezen tekintetben a' Ministerek gondolkodási mérsékeltségét illeti, ez annyiban áll, hogy minden Minister a' maga meggyőződése szerént voksolhat a' Catholikusok' ügye mellett vagy az ellen: azon esetben pedig ha valamelyik Minister valami jóvallatot akar a' maga célzásának elérésére a' Parlamentum elejibe terjeszteni, ezt ő tsak mint magános személyly úgy tselekedheti 's a' Parlamentum előtt is kinyilatkoztatni tartozik, hogy ő ezen dologban tsak mint magános személyly úgy beszél. —

„Bár melly fontosnak tessék is nekem a' Catholikusok' emancipáltatása, tsakugyan éppen olly fontosnak, nem mondom fontosabbnak látszik, lenni előttem, az az annak ellenébe szegeztetett halgatás, melly most ezen országban ezen ügy ellen elterjesztetett. Engem' semmi tekintet rá nem vehetne arra, hogy ezen halgató ellentállással szembe szálljak: de azonban, ha megkérdeznek, hogy hát kétségbe esetem-é már a' Catholikusok' ügyének végső győzedelmeskedése eránt, azt felelem: hogy nem eszem kétségbe. De még egyszer elmondom, hogy én az ellenkező vélekedéseknek, bár melly hibások legyenek is, nem akarok ellenséges módon ellenek

állani, mivelhogy előttem ezen országban egy hétig tartó tsendességnek és békességnek nagyobb a' betse, mint akár melly egyéb theoreai vagy praktikai haszon előmozdításának vagy megnyerésének.

„Nem lehetek a' szíveknek és veséknek vizsgálója; nem tudom megmondani, mi van elrejtve a' Király' szívében: de ha azt kérdik tőlem, hogy a' k o r o n á z á s i e s k ü v é s t akadálnak tartom-é az Emancipatióra nézve, azt felelem, hogy: nem — valamint L. Liverpool 's a' tisztelt úr (Peel) se tartották azt. A' dolog ugyan olly állapotban maradhat egy ideig, mint most van, de új erővel fel fog serkenni a' maga nyugalmaiból, hogy végezetre győzedelmeskedjék.“

A' Felső Házban ugyan Május' 2-dikán indulatosan kibotsátkozott Márqui Londonderry az új Ministerium, 's név szerént az új Fő-Minister ellen.

„Több engem' illető ujságok-béli Czikelyek kényszerítenek, hogy adjak számot, miért léptem ki a' Ministerek közzül. Én Ő Felségének Követje valék egy külső Udvarnál, midőn H. Wellington bizonyos meghatalmaztatásokkal oda megérkezett. Én egyenesen kinyilatkoztattam neki, hogy semmi bizodalman nintsen a' mi külső dolgokra ügyelő Ministerünkhöz. (Canning urhoz); hogy én őtet egyenesen olly embernek nézem lenni, ki nem nyugszik addig, míg Fő Ministerré nem leszen, és mindnyájunknak fejünkre nem hág. Mostanság, midőn meghallám, hogy Fő Ministerré lett, eszibe juttatám H. Wellingtonnak Canning úr felől tett jövendőlésemet, 's egyszersmind kinyilatkoztattam neki, hogy én semmi közönséges hivatalban meg nem maradhatok többé. Előre elláttam, hogy tellyesen meg fog változni a' L. Liverpooltól fenntartatott systema, 's azt kérdem most, hogy hát hibáztam-é?

„A' mi utóbbi győzedelmeink' gyümöl-

tsei elenyészének; 's ha talám ismét hadakozás találna támodni, valyon ekkor az a' Minister, ki a' Watterlooi Győzedelmesen azt a' gyalázatot ejtette, hogy őtet arra kényszerítse, hogy az armáda' Generálisimusságáról lemondjon, fog-é akkor olly kegyelmes lenni, hogy ezen Hősünket kérje, hogy kardját ismét felkötve, azt a' Társasági rendnek oltalmazására hüvelyéből ismét kivonja. Ezt mind azoktól kérdezem, kik az ezen Minister és a' H. Wellington között folyt levelezéseket olvasták. Lássátok mire vitték azt a' Hőst, kinek talám azt a' szerentsénket is köszönhetjük, hogy most még ezen Házban együtt ülhetünk!

„Azt hiszitek-é, hogy a' Catholikusok' ügye új oltalmat fog találni azon változásokban, a' mellyek szemeink előtt történének? Már szemlélője vagyunk annak is, hogy Marqui Lansdown, a' Catholikusoknak eddig volt nemes oltalmazója, az Oppozitziós padokról a' Ministerek' részire által mennyen: de valyon tudja-é, hogy mitsoda gondolkodási alapokat kell neki ott ezután oltalmazni? Talám meg fogja ő azt ott tanulni, hogy mi képpen tsalják a' Catholikusokat is a' Királyt is (itt az egész Ház hahatára fokadott). Én se Orakulum se beszéllési villámlás nem vagyok. De azokat az Urakat, kik a' Ministeriumból kiléptek tsakugyan boldogoknak lenni hirdetem; az ő állapotjuk sokkal elébb való, mint az utánnok' következett Ministereké.“

Német Ország.

A' boldogult Szakszóniai Király Friedrich August született 1750-ben Dec. 23-kán; már 1763-ban Választó Fejedelemségre lépett; 1768-ban valósággal hozzáfogott az Országláshoz és így 59 esztendeig országolt; 1806-ban Király lett; Özevységre jutott Hitvese Pfalz-Zweybrückeni születés, a' boldogult Maximilián József Bavariai Király' testvére, ki is 1752-

tőben Máj. 10-dikén született. A' boldogult Király csak egy leány gyermeket hagyott maga után, ki is 1782-tőben született, és hajadon maradott. A' boldogult Király' idősebb testvér ötse Antal Clémens (Kelemen) a' mostani Király született 1755-ben Dec. 27-dikén, házossági életre lépett Therésia Austriai fő Hercegaszszonnyal (a' ki 1767-ben született) kitől nints gyermeke, melyre nézve halála után a' testvér ötsére Maximilian Princzre száll a' Korona, a'-ki született 1759-ben, 's vagynak két fiai Friedrich és János Princzek, s három leányai; ezek a' Toskánai Özvegy, és a' most Uralkodó, Nagy. Hercegnék, és az Országló Spanyol Királyné.

Magyar Ország.

P o s o n y Máj. 15-dik napján. — E' hónap' 11-dikén 11 órakor a' 224-dik (Elegyes) Országos Ülés tartatván, melyben a' Felségnek az Ország' Rendjeitől múlt hónap' 18-dikán a' magánosok között való pénz-állapotra nézve Ő Felsége' elejibe terjesztetett alázatos Felírásra most folyó hónapnak 10-dikén leadatott Felséges Resolúciója olvastatott-fel, melynek kivonásban ez a' foglalata: — „

„Ő Felsége tellyes bizodalommal reménli és várja is, hogy az Ország' Rendjei az ezen Felséges Resolúcióban felhozott több fontos indító okokra nézve a' fizetés' módjait illető tekintetben az ezen esztendőnek Mártziusa' 21-dikén költ Dekretumban kifejeztetett Felséges kívánságban meg fognak egyezni. Azon pénz-szövetkezésekre nézve, mellyek a' papíros-pénznek behozattatása előtt tétettvén, semmi Cursusi változásoknak alájok vettelve nintsenek, 's következés képpen az első időszakba tartoznak, nem idegen Ő Felsége attól, hogy ezen tekintetben különös törvényes határozás tétettessék, olly módon,

hogy ez alá valamint a' Hitelezők úgy az Adósok is egyforma tekintettel befoglaltassanak, melyhez képpeszt Ő Felsége ez eránt új jóvallatot vár. —

„A' második időszakasz beli adósságokra nézve az Ország' Rendjeinek jóvallatait annyival kevesebbé hagyhatja helybe Ő Felsége, mivel azok, a' két illetődő Részek közzül egyiknek nyilvánoságos kárára szolgálván az igazságnak és egyenességnek meg nem felelnek; melyhez képpeszt Ő Felsége ezen tekintetben is új 's a' Hitelezőknek valamint az Adósoknak igaz jusaikat egy formán védelmező jóvallatot vár. —

„És ámbár a' jelenlévő Országos Gyűlésnek bévégeztetésére meghatározott nap elközelített, mindazáltal tsakugyan jónak találja Ő Felsége a' maga hűséges alattvalóinak esdeklő kívánságaikra 's a' magánosok közt való pénz-szövetkezési állapot' törvényes meghatározatására nézve, az Összegyülekezett Rendeknek ezen fontos és terhes tárgyak' érett megfontolása végett, további szükséges időt engedjen; de azt kívánja Ő Felsége ezen tanátskozásoknak lehető siettetésekre nézve, hogy a' Rendek a' magok jóvallataikat egyszerre törvény-formába öltöztessék 's a' Királyi Felséges Megerössítettnek alá adják. —

„Ezen Felséges Resolúcióhoz képpeszt a' következett napon azonnal több órákig való Conferentiák, a' következett Vasárnapon 9 órakor pedig Kerületi Ülés tartatván, a' Fizetések' módjának (mértékének) kidolgozására, Biztosság neveztetett-ki, mellyért is még ezen estve 5 órakor ülés tartatván, ennek Resultatuma tegnap reggeli 8 órakor lediktáltatott, 's nem soká azután Kerületi ülésben megfontoltatott, 's kevés változtatásokkal helybe hagyatott

Fő Méltóságú Gróf Széchenyi Lajos a' felállittatandó Ludovicea katona Akadémia' számára, melynek felállittatását az Ország' Rendjei, Pesten kívánják, C. pénzben 10,000 Forintokat ajánlott.